

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/18/2076

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Sirje Biin
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	17.08.2018, Tallinn
Vaide esitamise aeg	10.07.2018
Teabevaldaja	Kadrina Keskkool e-posti aadress: info@kadrina.edu.ee
Teabevaldaja vastutava isik	direktor
Vaide esitaja (teabenõudja)	XXX e-posti aadress: xxx@xxx

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 1 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 4 alusel

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie;
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:
Vaadata vaide esitaja 30.06.2018 teabenõue uuesti läbi ning väljastada nõutud dokumendid osas, mis ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet. Väljastamata jäetud teabe osas viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.
- 4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 27.08.2018.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (üaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 1200 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja esitas 30.06.2018 Kadrina Keskkoolile teabenõude, paludes väljastada juurdepääsupiiranguteta osas 12.04, 28.05 ja 19.06.2018 õppenõukogu koosoleku protokollid, viimase koos õppenõukogu liikmete registreerimislehega.
2. Vaide esitaja esitas 10.07.2018 Andmekaitse Inspeksioonile vaide, kuna teabevaldaja ei ole talle vastanud.
3. Inspeksioon alustas teabevaldaja üle järelevalvet, esitades 12.07.2018 ja 27.07.2018 järelepärimise.
4. Teabevaldaja vastas inspeksioonile 10.08.2018.
5. Vaide esitaja teatas 10.08.2017 inspeksioonile, et sai teabenõudele vastuse, millega ta ei nõustu.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. *Vaide esitaja esitas 30.06.2018 Kadrina Keskkoolile teabenõude, mille sisu oli järgmine:*
 - a) *Palun väljastada mulle 12.04.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll.*
 - b) *Palun väljastada mulle 28.05.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll.*
 - c) *Palun väljastada mulle 19.06.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll, koos õppenõukogu liikmete registreerimislehega.*
 - d) *Juhul kui dokumentidele laienevad juurdepääsupiirangud, siis tulenevalt avaliku teabe seaduse § 38 lg 2, väljastada üksnes see osa teabest, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Väljastamata jäetud teabe osas põhjendada keeldumist, nimetades juurdepääsupiirangu aluse ja selgitades, kuidas antud andmete avalikustamine võiks kahjustada isikute õigusi ja vabadusi.*
2. *Kadrina Keskkool ei ole käesoleva ajahetke seisuga teabenõudele vastanud. Kadrina Keskkooli kodulehekülje andmetel on kooli kantselei kuni augusti alguseni suletud.*
3. *Vaide esitaja leiab, et Kadrina Keskkool on ebaseaduslikult jätnud teabenõudele vastamata. Teabevaldaja ei saa jätta teabenõudele vastamata ja seda ka mitte puhkuste ajal. Avaliku sektori asutus, kellele on pandud teabenõuete täitmise kohustus, peab tagama oma töö korraldamise selliselt, et teabenõuetele oleks võimalik vastata ka puhkuste ajal ja seda seaduses sätestatud tähtaja jooksul.*

Vaide esitaja taotleb:

- 1. Andmekaitse Inspektsioonil alustada menetlust Kadrina Keskkooli tegevuse õiguspärasuse kontrollimiseks, et selgitada välja, kas Kadrina Keskkool on järginud vaide esitaja teabenõude menetlemisel avaliku teabe seaduses sätestatud nõudeid.*
- 2. Teha kindlaks Kadrina Keskkooli tegevuse õigusvastasus vaide esitaja 30.06.2018 teabenõudele vastamata jätmise osas.*
- 3. Teha Kadrina Keskkoolile ettekirjutus, millega kohustada teda vastama vaide esitaja 30.06.2018 teabenõudele kooskõlas avaliku teabe seaduses sätestatud nõuetele.*
- 4. Juhul kui Kadrina Keskkool keeldub menetluse käigus teabenõude täitmisest, siis teha kindlaks, kas Kadrina Keskkool on keeldunud teabenõude täitmisest kooskõlas avaliku teabe seaduses sätestatud nõuetega.*

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Õppenõukogu protokollid on avalikud dokumendid, kuid isikuandmeid sisaldavate dokumentide korral on juurdepääsupiirang vastavalt AvTs § 35 lg 1 p 11, 12 alusel ja nendes dokumentides olev teave on mõeldud asutusesiseseks kasutamiseks. Asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud isikuandmeid sisaldavale teabele kehtib juurdepääsupiirang selle saamisest või dokumenteerimisest alates 75 aastat või isiku surmast alates 30 aastat, või kui surma ei ole võimalik tuvastada, siis 110 aastat, alates isiku sünnist.

Teie teabenõude täitmine läheb vastuollu Euroopa Andmekaitsemäärusega. Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2016/679 võimaldab Peatükk III Artiklite 12-22 alusel andmesubjektidel tutvuda oma andmete töötlemise eesmärkidega ja viisidega, ning nõuda väljavõtet andmesubjekti puudutava info kohta. Nõutavate protokollide loomise ajal ei olnud teie enam Kadrina Keskkooli õpilane, ning ei teie ega teie esindatavad ei kuulu andmesubjektide hulka. Õppenõukogu protokollid sisaldavad palju isikuandmeid, kelle õiguseid rikutakse protokollide edastamisega kolmandatele isikutele. Seega tuginedes Artikkel 12 lõikele 5, mis ütleb:

Artiklite 13 ja 14 kohase teabe esitamine ning artiklite 15-22 ja 34 kohane teavitamine ja meetmete võtmine on tasuta. Kui andmesubjekti taotlused on selgelt põhjendamatud või ülemäärased, eelkõige oma korduva iseloomu tõttu, võib vastutav töötleja kas:

- a) küsida mõistlikku tasu, võttes arvesse halduskulu, mis kaasneb teabe esitamise või teavitamise või taotletud meetmete võtmisega, või*
- b) keelduda taotletud meetmete võtmisest.*

Seega antud protokollide väljaandmiseks peaksime me kõik selles sisalduvad isikuandmed kas üle kleepima või kustutama, mis on ebamääraselt ajamahukas töö, ning protokollide sisu muutuks arusaamatuks ja mitteinformatiivseks.

VAIDE ESITAJA TÄIENDAV NÕUE JA PÕHJENDUSED

Sain 09.08.2018 Kadrina Keskkooli direktori vastuse oma 30.06.2018 teabenõudele. Kadrina Keskkooli direktor keeldus kõikide vaide esitaja poolt soovitud dokumentide väljastamisest, leides, et kõikidele dokumentidele laienevad täies ulatuses juurdepääsupiirangud (AvTS § 35 lg 1 p 11 ja 12). Samuti leidis Kadrina Keskkooli direktor, et teabenõuete menetlemisele kohaldub Euroopa Andmekaitse Üldmäärus. Vaide esitaja ei nõustu Kadrina Keskkooli direktori selliste seisukohtadega ja leiab, et Kadrina Keskkool on rikkunud ulatuslikult materiaal- ja menetlusõigust.

Kadrina Keskkooli direktor leiab, et õppenõukogu protokollid on küll avalik teave, kuid neid pole võimalik üldse väljastada, kuna need sisaldavad isikuandmeid. Sellise seisukohaga ei saa aga nõustuda, sest ka juhul kui dokumendid sisaldavad isikuandmeid, tuleb tulenevalt avaliku teabe seaduse § 38 lg-st 2 lähtuvalt kaalutleda, kas teavet oleks võimalik väljastada osaliselt ja kui see on võimalik, siis tuleb väljastada see osa teabest, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb põhjendada keeldumist ja seda tuleb teha viie tööpäeva jooksul pärast teabenõude saamist. Kadrina Keskkooli direktor ei ole avaliku teabe seaduses sätestatud tähtaegu järginud. Samuti ei tähenda juurdepääsupiirang 75 aastat või 130

aastat sugugi seda, et dokument on automaatselt täies ulatuses nii pikaks ajavahemikuks salastatud ja väljastamisele ei kuulu.

Kadrina Keskkooli direktor leiab ka seda, et vaide esitaja teabenõude menetlemisele kohaldub Euroopa Andmekaitse Üldmäärus, ning teabenõuet ei ole vastuolu tõttu selle määrusega võimalik täita. Vaide esitaja ei nõustu Kadrina Keskkooli direktori sellise seisukohaga. Kadrina Keskkooli direktor on jätnud tähelepanuta asjaolu, et vaide esitaja ei ole soovinud juurdepääsupiirangutega teavet, vaid on soovinud üksnes teavet, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Õppenõukogu protokollidega on õigus tutvuda igaiühel, sõltumata sellest, kas ta on Kadrina Keskkooli õpilane või andmesubjekt. Kadrina Keskkooli direktor on õigesti märkinud, et vaide esitaja ei ole isikuandmete osas andmesubjekt, see aga tähendab, et järelikult ei kohaldu vaide esitaja teabenõude menetlemisele ka Euroopa Andmekaitse Üldmäärus, sest see reguleerib üksnes andmesubjektide õigust isikuandmete saamisele, mitte aga igaiühe õigust avalikule teabele. Igaüks saab teavet küsida avaliku teabe seaduse alusel, mis kohaldub ka vaide esitaja teabenõude menetlemisele. Samuti ei ole teabevaldaja vaide esitajale selgitanud, et kuidas kahjustaks antud protokollide osaline väljastamine **oluliselt** andmesubjektide eraelu puutumatust, kuigi avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 lubab isikuandmetele juurdepääsupiirangu kehtestada üksnes juhul, kui teabe avalikustamine kahjustab oluliselt isiku eraelu puutumatust. Antud säte ei laiene sellistele isikuandmetele, mille avalikustamine ei kahjusta oluliselt isikute eraelu puutumatust. Seega ei saa antud sätte alusel juurdepääsupiirangut kehtestada mitte igasugustele isikuandmetele, vaid üksnes teabele, mis ka tegelikult eraelu puutumatust oluliselt kahjustab.

Päris kindlasti ei saa õppenõukogu protokollid olla asutusesiseseks kasutamiseks ka osas, millest kajastub, et missuguseid küsimusi õppenõukogus arutati ja mida otsustati. Samuti ei saa asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks olla ka protokollis kajastuvad gümnaasiumilõpetajate nimed, sest direktor on need edastanud Virumaa Teataja ajakirjanikule ja antud teave on ajalehe artiklis aktiivselt avalikustanud. Ajakirjanikel ei ole suuremaid õigusi teavet saada, kui igaiühel avaliku teabe seaduse mõistes. Kadrina Keskkooli direktori viide Euroopa Andmekaitse Üldmääruse artikkel 12 lõikele 5 on asjakohatu, sest vaide esitaja puhul ei ole tegemist andmesubjektiga vaid igaiühaga avaliku teabe seaduse mõistes, ning antud määrus võimaldab isikuandmeid nõuda üksnes andmesubjektil endal, mitte aga kolmandatel isikutel. Vaide esitaja teabenõude menetlemisele kohaldus seega üksnes avaliku teabe seadus, mida teabevaldaja pole korrektselt järginud.

Kadrina Keskkooli direktor on muuhulgas väitnud vaide esitajale 09.08.2018 kirjas järgmist: Seega antud protokollide väljaandmiseks peaksime me kõik selles sisalduvad isikuandmed kas üle kleepima või kustutama, mis on ebamääraselt ajamahukas töö, ning protokollis sisu muutuks arusaamatuks ja mitteinformatiivseks. Vaide esitaja leiab, et direktori jutt on paljasõnaline. Teabevaldajalt soovitud 3 dokumendi väljastamise puhul ei ole tegemist päris kindlasti mingi ajamahuka tööga, eriti kui arvestada veel asjaolu, et direktor pole selgitanud mitu lehekülge dokumente tuleks läbi vaadata ja milles seisneks suur ajakulu nende läbivaatamisel. Samuti on täiesti tõendamata direktori väide, et juurdepääsupiirangutega andmete kinnikatmisel muutuks protokollide sisu arusaamatuks ja mitteinformatiivseks. Seega leiab vaide esitaja, et teabevaldaja on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest.

Vaide esitaja täiendav nõue: Andmekaitse Inspeksioonil teha Kadrina Keskkoolile ettekirjutus, millega kohustada teda väljastama vaide esitajale 12.04.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll, 28.05.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll, 19.06.2018 toimunud õppenõukogu koosoleku protokoll, koos õppenõukogu liikmete registreerimislehega, ulatuses, milles need ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS (avaliku teabe seadus) § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või

selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

2. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Kadrina Keskkool on valla hallatav haridusasutus, seega teabevaldaja AvTS mõttes.

3. AvTS § 16 lõige 1 sätestab, et teabevaldaja registreerib teabenõude selle saamise päeval või hiljemalt saamisele järgneval tööpäeval.

4. Teabenõude täitmist reguleerib AvTS § 18. Nimetatud sätte esimese lõike kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama sätte teise lõike kohaselt teavitab teabevaldaja teabenõudjat viie tööpäeva jooksul teabenõude täpsustamiseks, kui teabenõuet ei ole võimalik teabenõudja esitatud andmete puudulikkuse tõttu täita. AvTS § 19 kohaselt võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani, kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega teatab teabevaldaja teabenõudjale viie tööpäeva jooksul.

5. AvTS § 3 lõike 2 alusel võib avalikule teabele juurdepääsu piirata vaid seaduses sätestatud korras.

6. AvTS § 35 sätestab, millal teabevaldaja peab või võib avalikule teabele juurdepääsupiirangu seada.

7. AvTS § 38 lõike 2 kohaselt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti.

8. AvTS §-s 23 on loetelu, millisel juhul saab teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda. Sama paragrahvi kolmanda lõike kohaselt teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendustega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul.

9. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelvalve teostamine teabenõuete täitmise üle.

10. Käesoleval juhul teabevaldaja ei täitnud teabenõuet seaduses sätestatud tähtaja jooksul, sest 30.06.2018 esitatud teabenõudele vastati alles 10.08.2018.

11. Teabevaldaja jättis teabenõude täitmata, viidates sellele, et tegemist on AvTS § 35 lg 1 p 11 ja 12 alusel asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud dokumentidega. Teabevaldaja arvates läheks teabenõude täitmine vastuollu Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega 2016/679 (isikuandmete kaitse üldmäärus), kuna teabenõudja ei ole andmesubjekt ja protokollid sisaldavad palju isikuandmeid, kelle õigusi kolmandale isikule edastamisega rikutakse.

12. Juhin teabevaldaja tähelepanu sellele, et teabenõue lahendatakse avaliku teabe seaduse, mitte isikuandmete kaitse üldmääruse, sätete alusel. Asjakohatu on teabevaldaja väide, et teabenõuet ei saa täita seetõttu, et teabenõudja ei ole andmesubjekt. Tulenevalt AvTS §-st 1 peab avalikule teabele juurdepääsu tagama igauhele. Siin ei ole oluline, kas küsitud dokument sisaldab teabenõudja (andmesubjekti) andmeid. Teabenõude võib esitada iga inimene, põhjendamata, miks tal seda teavet vaja on.

13. Inimese eraelu kaitsmise üldised põhimõtted on sätestatud üldmääruses ja nendega on arvestatud avaliku teabe seaduses - asutus peab kehtestama juurdepääsupiirangu teabele, mis näiteks sisaldab isikuandmeid, mille avalikuks tulek võib oluliselt kahjustada inimese eraelu puutumatus; delikaatseid isikuandmeid; mis sisaldab perekonnaelu üksikasju; sotsiaalteenuste taotlemist; mis kirjeldab vaimseid või füüsilisi kannatusi; maksustamisega kogutud teavet (vt AvTS § 35 lg 1 p-d 11-16).

14. Kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemist, siis AvTS § 38 lg-st 2 tulenevalt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Eeltoodust tulenevalt ei ole

õiguspärane keelduda teabenõude täitmisest ainuüksi motiivil, et teabenõudega seonduv dokument sisaldab muuhulgas delikaatseid või eraelulisi isikuandmeid.

15. Juurdepääsupiirangu kehtestamine ei tähenda aga seda, et kogu dokument on seetõttu kättesaamatu. Teabevaldaja peab hindama, milline osa sellest dokumendist tuleb AvTS § 35 loetletud põhjustel tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks ning ülejäänud osas tuleb dokument väljastada. AvTS § 38 lõike 2 kohaselt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Ka Riigikohus on asja nr 3-3-1-57-03 punktis 20 leidnud: „*Kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemist, siis AvTS § 38 lg-st 2 tulenevalt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Eeltoodust tulenevalt ei ole õiguspärane keelduda teabenõude täitmisest ainuüksi motiivil, et teabenõudega seonduv dokument sisaldab muuhulgas delikaatseid või eraelulisi isikuandmeid.*“

16. Teabevaldaja on teabenõudele vastates väitnud, et ei saa teavet väljastada ka seetõttu, et protokollides juurdepääsupiirangutega andmete kinni katmine on ebamääraselt ajamahukas töö. AvTS § 23 lg 2 punkt 3 annab küll võimaluse keelduda teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suure mahu tõttu peab teabevaldaja oma töökorraldust muutma või on talle pandud avaliku ülesande täitmine takistatud või see nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Kuna teabenõudja on küsinud ainult kolme protokollit ja ühte registreerimislehte, siis ei ole tõenäoline, et see annaks teabevaldajale põhjust eelnimetatud alusel teabenõude täitmisest keelduda.

17. Kuna teabevaldaja ei ole väljastanud nõutud teavet, on keeldumisel tuginenud üksnes sellele, et dokumendile on seatud juurdepääsupiirang ning ei ole põhjendanud, miks ei saa väljastada teavet juurdepääsupiiranguta osas (nagu teabenõudja on seda ka taotlenud), rahuldada vaide ning teen teabevaldajale ettekirjutuse vaadata teabenõue uuesti läbi ning väljastada nõutud dokumendid osas, millele ei ole juurdepääsupiiranguid kehtestatud. Väljastamata jäetud teabe osas viidata keeldumise alusele ja põhjendada keeldumist.

/allkirjastatud digitaalselt/
Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel